

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/846
Toplantı Tarihi/Sayısı : 30.7.2024/49
Karar Numarası : 2024/713
Başvuran : V. G.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Düzce T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın disiplin cezalarının süresinin dolmasına rağmen koşullu salıverilme işleminin İdare ve Gözlem Kurulu tarafından değerlendirmeye alınmadığı, görüntülü görüşme hakkından yararlanamadığı iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran, başvuru dilekçesinde özetle;

a. Ceza infaz kurumunda bulunduğu süreçte bazı disiplin cezaları aldığını, aldığı bu cezalardan dolayı tahliye edilmediğini, 12/12/2022 tarihinde disiplin cezalarının süresi dolmasına rağmen hakkında koşullu salıverilme değerlendirmesi yapılmadığı için hak kaybına uğradığını,

b. Örgütlü suçlardan almış olduğu cezanın sona erdiğini, şu an adli bir suçtan dolayı cezasını infaz ettiğini ancak görüntülü görüşme hakkından yararlanamadığını iddia etmiştir.

3. Düzce T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;

a. Kurum İdare ve Gözlem Kurulunun başvuran hakkında değerlendirme yaptığını, 22/09/2022 tarihli ve 2022/... sayılı Kurul kararı ile başvuranın koşullu salıverilmesinin uygun olmadığı ve durumunun 20/07/2023 tarihinde tekrar değerlendirmesine karar verildiğini, söz konusu kararın Düzce İnfaz Hakimliği'nin 2022/... sayılı kararı ile onaylandığını, başvuranın Düzce İnfaz Hakimliği kararına karşı 09/01/2023 tarihinde Düzce 1. Ağır Ceza Mahkemesi'ne itirazda bulunduğunu ancak Mahkemenin henüz bir karar vermediğini ifade etmiştir.

b. Başvuranın silahlı terör örgütüne üye olma suçundan hükümlü olduğunu Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmeliğin "Telefonla Görüşme Hakkı" başlıklı 74'üncü maddesinin ikinci fıkrasının (ğ) bendinde; "Terör ve çıkar amaçlı suç örgütü üyeleri, görüntülü görüşme ve görüşme süresinin uzatılmasına ilişkin bu haktan kurumdaki tutum, davranış, eğitim ve iyileştirme faaliyetlerine katılma gibi durumları göz önünde bulundurularak idare ve gözlem kurulu tarafından yapılacak değerlendirmeye göre yararlandırılabilir" hükmü ile yine aynı Yönetmeliğin (i) bendinde; "Terör örgütü yöneticiliği ve suç işlemek amacıyla kurulan silahlı örgüt yöneticiliği suçundan mahkûm olanlar, konuşma süresi haftada on dakikayı geçmemek üzere sadece sesli görüşme yapabilir.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Suç işlemek amacıyla kurulan silahlı örgütün yöneticiliğini yapmaya devam eden, bu konuda herhangi bir yöntemle, kurum içi veya dışındaki kişilere talimat veya mesaj veren hükümlülere idare ve gözlem kurulu kararıyla telefon görüşmesi hiçbir şekilde yaptırılmaz.” hükmünün yer aldığını, bu hükümler doğrultusunda işlem tesis edildiğini, başvuranın konuyu Düzce İnfaz Hâkimliği'ne taşıdığını, Hâkimliğin başvuranın talebini reddettiğini, başvuranın İnfaz Hâkimliğinin kararına karşı Düzce 1. Ağır Ceza Mahkemesi'ne itirazda bulunduğunu ancak Mahkemenin itirazın reddine karar verdiğini ifade etmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

4. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde, Kurumumuzun *“Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek”* ile görevli olduğu düzenlenmiştir.

5. Aynı Kanun'un 17'nci maddesinde ise özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

6. Mezkur Kanun'un *“Başvurular”* başlıklı 17'nci maddesinin dördüncü fıkrası şöyledir:

“Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.”

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in *“Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar”* başlıklı 40'inci maddesi şöyledir:

“Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.”

8. Mezkur Yönetmelik'in *“Karar türleri”* başlıklı 65'inci maddesi şöyledir:

“Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

10. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde, Kurumun görevleri arasında İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması olarak görev yapmak olduğu düzenlenmiştir. Aynı maddenin (i) bendi kapsamında da özgürlüğünden mahrum bırakılanların Kuruma yapmış oldukları başvurular incelenmektedir.

11. Başvuran dilekçesinde, disiplin cezalarının süresinin dolmasına rağmen koşullu salıverilme işleminin İdare ve Gözlem Kurulunca değerlendirmeye alınmadığını iddia etmektedir. Muhatap Ceza İnfaz Kurumu ise, İdare ve Gözlem Kurulunun başvuran hakkında değerlendirme yaptığını, yapılan değerlendirme sonucunda başvuranın koşullu salıverilmesinin uygun olmadığına karar verildiğini, söz konusu kararın İnfaz Hâkimliği

tarafından da onaylandığını, başvuranın itirazı üzerine konunun Düzce İnfaz Hâkimliği nezdinde değerlendirme aşamasında olduğunu ifade etmiştir.

12. Yapılan incelemede, başvuran hakkında Kurum İdare ve Gözlem Kurulunun 22/09/2022 tarihinde 2022/... sayılı kararla, başvuranın koşullu salıverilmesinin uygun olmadığına ilişkin karar aldığı, başvuranın İdare ve Gözlem Kurulu Kararına karşı Düzce İnfaz Hâkimliği'ne itirazda bulunduğu fakat Düzce İnfaz Hâkimliği'nin 27/09/2022 tarihli ve 2022/... sayılı kararla başvuranın itirazını reddettiği, daha sonra Düzce İnfaz Hâkimliği'nin 30/12/2022 tarihinde başvuranın koşullu salıverilmemesine dönük ilk karara ek bir karar aldığı, bu kararda da başvuranın koşullu salıverilmemesine hükmettiği, akabinde başvuranın bu karara karşı 09/01/2023 tarihinde Düzce 1. Ağır Ceza Mahkemesi'ne tekrardan itirazda bulunduğu ve dosyanın halen Düzce 1. Ağır Ceza Mahkemesi nezdinde itiraz aşamasında olduğu tespit edilmiştir.

13. Bu kapsamda başvuranın dilekçesi yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte ele alındığında, talebin yargıya intikal ettiği, yargılama yapma görevinin münhasıran mahkemelere ait olduğu, 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin dördüncü fıkrası ve Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'inci maddesi gereği başvuru konusu teşkil etmeyecek işlemler arasında yer alan başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

14. Başvuranın diğer iddiası da, ailesiyle görüntülü görüşme yapma hakkının engellendiği hususudur.

15. Anayasa Mahkemesi (AYM) içtihatlarında, mahpusların sesli ya da görüntülü görüşme hakkını Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "*Haberleşme hürriyeti*" başlıklı 22'inci maddesi ile ilişkilendirerek ele almaktadır (AYM, *Kahraman Güvenç*, B.No:2013/2072, 3/2/2016, para. 20). Anayasa'nın mezkûr maddesine göre "*Herkes, haberleşme hürriyetine sahiptir. Haberleşmenin gizliliği esastır. (...)*"

16. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) içtihatları incelendiğinde ise mahpusların aileleriyle sesli ya da görüntülü görüşme hakkının, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin özel ve aile hayatına saygı hakkı başlıklı 8'inci maddesiyle ilişkilendirildiği görülmektedir (AİHM, *Ahmet Temiz/Türkiye*, B.No: 64879/17, 13/9/2022; *Fazıl Ahmet Tamer/Türkiye*, B.No:6289/02, 5/12/2006, *Mehmet Nuri Özen/Türkiye*, B.No: 37619/05, 2/2/2010).

17. Ele alınan içtihatlar doğrultusunda başvuranın görüntülü görüşmeyle ilgili iddiasının özünün haberleşme ve özel ve aile hayata saygı hakkı kapsamında kaldığı, başvuranın bu iddiasının yukarıda yer alan içtihatlarla birlikte ele alındığında işkence ve kötü muamelenin önlenmesi kapsamında kalmadığı, dolayısıyla kabul edilmez bulunması gerektiği kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

30/7/2024 tarihinde, Saffet BALIN'ın karşı oyuyla OY ÇOKLUĞUYLA, karar verildi.

e-İmzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dr. Burhan ERKUŞ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye

Ek: 2024/713 V. G. Kararı Saffet BALIN Karşı Oyu (1 Sayfa)

02.08.2024

KARŞI OY GEREKÇESİ

Karar Adı : V.G.
Karar Numarası : 2024/713

6701 sayılı Kanun'un 18'inci maddesinin birinci fıkrası "*Kurum, başvuruları ve resen yaptığı incelemeleri başvuru ve resen inceleme kararı tarihinden itibaren en geç üç ay içinde sonuçlandırır. Bu süre, Başkan tarafından bir defaya mahsus olmak üzere en fazla üç ay uzatılabilir.*" hükmünü haizdir. İlgili hüküm uyarınca başvuruların incelenmesi ve karara bağlanması için belirlenen sürenin azami olarak altı ay olduğu açıktır.

Somut başvuruda, yukarıda yer verilen normatif düzenlemedeki azami süreye uyulmadığı görülmektedir. Kurumumuzun insan kaynağı ile beraber değerlendirildiğinde mevcut durumdaki olağan dışı gecikmelerin makul görülebilmesi mümkün değildir. Kaldı ki aynı dönemde Kurumun insan kaynağının "tali" olarak değerlendirilebilecek faaliyetlere kanalize edildiği görülmektedir. Bu durum Kurumun insan kaynağının etkili ve verimli olarak kullanılamaması ve iş akış takiplerinin düzenli olarak yapılamamasının olağan sonucudur.

Mücbir sebepler hariç olmak üzere başvuruların öngörülen yasal sürede sunulmamasında sorumluluğu olan personel hakkında gerekli tahkikatın da yapılması gerektiği şerhiyle birlikte yukarıda sıralanan gerekçelerle sayın çoğunluğun görüşüne iştirak edilememiştir.

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>